

Obsah

Vznik Evropské unie, její orgány a rozhodovací postupy

1. Co je to Evropská unie?11
2. Které státy tvoří Evropskou unii?12
3. Jak vznikla Evropská unie?13
4. V souvislosti s Uníí se často používá výraz „Společenství“. Jaký je rozdíl mezi Evropským společenstvím a Evropskou uníí?15
5. Jaké má Evropská unie orgány?15
6. Kdo tvoří Evropskou komisi a jaký je její vztah k Evropskému parlamentu?17
7. Jak vznikají evropské právní předpisy?17
8. Mohou do legislativy a rozhodování zasahovat další orgány?18
9. K čemu slouží tzv. Zelené a Bílé knihy?19
10. Jaký je vztah mezi pravomocemi orgánů EU a zákonodárstvím jednotlivých členských států?19

Hospodářství

11. Jak daleko došly státy Evropské unie v ekonomické spolupráci?21
12. Jaké jsou základní principy jednotného trhu Evropské unie? ..22
13. Jaký prospěch z těchto svobod plyne podnikům a občanům?23
14. Která další opatření, pokud jde o svobodu podnikání, Evropská unie zavádí?23

15. Co dělá Evropská unie pro ochranu hospodářské soutěže? 24
16. Kolik peněz odvádí státy do společné pokladny Evropské unie a k čemu se tento rozpočet používá? 25
17. Platí se v Evropské unii stejně vysoké daně? 26
18. Je pravda, že Evropská unie chce unifikovat všechny výrobky? 26
19. Čím je Evropská unie prospěšná při ochraně zájmů spotřebitele? 27
20. Mají v Evropské unii všichni občané stejná práva při podnikání i v ostatních oblastech života? 28

Měnová unie a euro

21. Proč v rámci Evropské unie vznikla měnová unie s jednotným platidlem? 29
22. Jak se jednotné platidlo Evropské unie jmenuje? 30
23. Může do Hospodářské a měnové unie vstoupit každý stát Evropské unie čistě na základě vlastního zájmu, nebo musí splňovat nějaké podmínky? 31
24. Kdy byla společná měna euro oficiálně zavedena? 32
25. Kdy bude možné poprvé volně nakládat s bankovkou či mincí s názvem „euro“? 32
26. Jaká změna pro občana nastane zavedením bankovek a mincí euro? 33
27. Jaké další výhody přinese euro občanům Evropské unie? 33
28. Kdo bude dohlížet na „zdraví“ jednotné měny? 34
29. Bude euro v roce 2002 obíhat ve všech státech Evropské unie? 34
30. O členství v Evropské unii žádá i Česká republika. Začne se hned první den vstupu ČR do Unie zavádět do oběhu euro namísto českých korun? 35

Zemědělství a regionální rozvoj

31. Jak těsná je spolupráce států Evropské unie v zemědělství? 37
32. Na jakých principech je založena společná zemědělská politika? 38
33. Kdo financuje společnou zemědělskou politiku? 38

34. Jaký prospěch měli občané ze zavedení společné zemědělské politiky? 39
35. Měla společná zemědělská politika i negativní důsledky? 39
36. Byla společná zemědělská politika reformována? 40
37. Jaké jsou další perspektivy společné zemědělské politiky? 40
38. Jak Evropská unie pomáhá méně rozvinutým regionům? 41
39. Které regiony mají nárok na finanční pomoc? 41
40. Co bude znamenat přijetí České republiky do Evropské unie pro české zemědělství a jak se to dotkne spotřebitelů? 42

Životní prostředí

41. Jaký význam přikládá Evropská unie ochraně životního prostředí? 43
42. Nebylo by lepší, kdyby o stav životního prostředí pečovaly členské státy samy, tedy bez „dohledu“ orgánů Evropské unie? 44
43. Ve kterých hlavních oblastech chrání Evropská unie své životní prostředí? 44
44. V čem se liší dřívější přístup k ochraně životního prostředí od přístupu dnešního? 45
45. Jakým způsobem se udržitelný rozvoj přenesl do politiky Evropské unie? 46
46. Vážné škody životnímu prostředí působí automobilová doprava. Jak se s tím vypořádá Evropská unie? 46
47. Které finanční nástroje používá Evropská unie k ochraně životního prostředí? 47
48. Jaká práva pro občany vyplývají z legislativy Evropských společenství v oblasti životního prostředí? 47
49. Stará se Evropská unie pouze o „svoje“ životní prostředí? 48
50. Evropská unie svými opatřeními v hospodářské oblasti usiluje o ekonomický růst. Nepůsobí tím současně proti vlastnímu úsilí, jež vynakládá ve prospěch zlepšení životního prostředí? 49

Volný pohyb osob, sociální politika, zaměstnanost

51. Co všechno obnáší právo volného pohybu v rámci Evropské unie? 51

52. Znamená volnost pohybu také možnost volit v kterékoliv zemi Evropské unie, v níž „cestující“ občan jiného členského státu v době voleb pracuje nebo žije? 52
53. Pokud se občan Evropské unie zraní nebo onemocní na dovolené či na služební cestě v jiném členském státu, musí za lékařské ošetření platit? 52
54. Pokud chce občan jednoho členského státu Evropské unie odejít za zaměstnáním, případně podnikat v jiném členském státu, potřebuje pracovní povolení a povolení k pobytu? 52
55. Na jaké sociální dávky má nárok občan pracující či žijící v jiné členské zemi? 53
56. Od koho bude dostávat svůj starobní důchod penzista, který se přestěhoval do jiného členského státu? 54
57. Jaká jsou základní sociální práva občanů Evropské unie? 54
58. Jak je to s volným pohybem nezaměstnaných, kteří se rozhodnou hledat práci v jiné členské zemi? 56
59. Nemůže se stát, že přestěhováním do jiného státu Evropské unie pracovník ztratí, respektive nebude mu uznána jeho odborná kvalifikace? 56
60. Jakými prostředky bojuje Evropská unie proti nezaměstnanosti? 56

Bezpečnost, hranice, víza, justice

61. Jsou státy Evropské unie propojeny i v oblasti vnitřní bezpečnosti a soudnictví? 57
62. Potřebuje občan Evropské unie k návštěvě jiného členského státu pas, a nebo nejsou na vnitřních hranicích žádné kontroly? 58
63. Které státy Evropské unie umožňují volný průjezd přes hranice a které ještě stále kontrolují i občany Unie? 58
64. Znamená to, že do schengenské zóny (tedy do oblastí, kterou tvoří země, jež podepsaly Schengenskou dohodu) může kdokoli vstupovat bez jakýchkoliv hraničních kontrol? 59
65. Uplatňují státy Evropské unie jednotnou vízovou a azylovou politiku vůči třetím zemím? 60
66. Existuje něco jako evropská policie, tedy společná policie Evropské unie zajišťující například pořádek v ulicích? 61

67. Mají orgány Evropské unie nějaký vliv na rozhodování národních soudů?61
68. Na kterou instituci Evropské unie se mohou občané obrátit, mají-li problémy s úřady?62
69. Jakou podporu v konzulárních záležitostech může občan Evropské unie očekávat od orgánů Unie, pokud se ocitne na území třetího státu?63
70. Mají řídičské průkazy získané v jednom státu Evropské unie univerzální platnost na území celé Unie?63

Školství, mládež, kultura

71. Jaké výhody skýtá Evropská unie mladým lidem?65
72. Jaké podpůrné a vzdělávací programy mohou mladí lidé využít?66
73. Jaké přijímací zkoušky dělají uchazeči, kteří se hlásí na školu nebo kurz v jiné zemi Evropské unie?66
74. Musí studenti z jiných členských států platit školné?67
75. Je při studiu v jiné členské zemi problém se sociálním zabezpečením?67
76. Dohodly se státy Evropské unie na centrální politice v oblasti kultury?68
77. Nedochozí díky integraci států Evropské unie ke vzniku unifikované evropské kultury?68
78. Nejvýznamnějším kulturním prostředím jsou dnes elektronická média, především televize. Působí Evropská unie nějak v této oblasti?69
79. Orgány Evropské unie prý vnutily národním televizním stanicím povinnost, aby minimálně polovinu vysílacího času věnovaly evropským filmům a jiným pořadům vyrobeným v zemích Evropské unie. Je to pravda?69
80. Má Evropská unie nějaký jednotný úřední jazyk?70

Zahraniční politika, vnější vztahy

81. Podařilo se Evropské unii dospět k dohodě o jednotném vystupování navenek vůči zahraničí – tedy k politické integraci?71
82. Které jsou hlavní oblasti, v nichž Evropská unie uplatňuje svoji Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku?72
83. Čeho chce Evropská unie společným postupem dosáhnout? ..72

84. Každý stát má vlastní zahraniční zájmy, které nemusí být v souladu se zájmy jiných zemí. Jak se dokáží shodnout země Evropské unie? 73
85. Kdo určuje, jakou politiku bude Evropská unie prosazovat navenek? 73
86. Jakými formami uplatňuje Evropská unie svoji Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku? 74
87. K čemu slouží Západoevropská unie? 74
88. Je Evropská unie v současnosti připravena se jako celek vojensky bránit, případně podnikat vojenské operace na územích třetích zemí? 75
89. Přístupuje Evropská unie v obchodní politice stejně ke všem nečlenským zemím? 75
90. Jak jsou upraveny vztahy Evropské unie s okolním světem? ... 76
- Česká republika a Evropská unie**
91. Jaké kroky podnikla Česká republika ke svému začlenění do Evropské unie? 77
92. Co pro Českou republiku plyne z Evropské dohody? 78
93. Jak reagovala Evropská unie na zájem České republiky vstoupit do Evropské unie? 79
94. Jaké podmínky pro vstup do Evropské unie musí Česká republika splňovat? 80
95. Kontrolují orgány Evropské unie, jak Česká republika plní podmínky vstupu? 80
96. Kdy bude Česká republika přijata za plnoprávného člena Evropské unie? 81
97. Jak probíhá spolupráce Evropské unie s Českou republikou jako uchazečem o členství? 81
98. Jaké výhody získá Česká republika vstupem do Evropské unie? 82
99. Mohou ze členství v Evropské unii plynout i nějaké nevýhody? 83
100. Nepřeváží finanční náklady na připojení České republiky do Evropské unie případné zisky plynoucí z členství? 84